

RAPORT BADAWCZY · FALA II

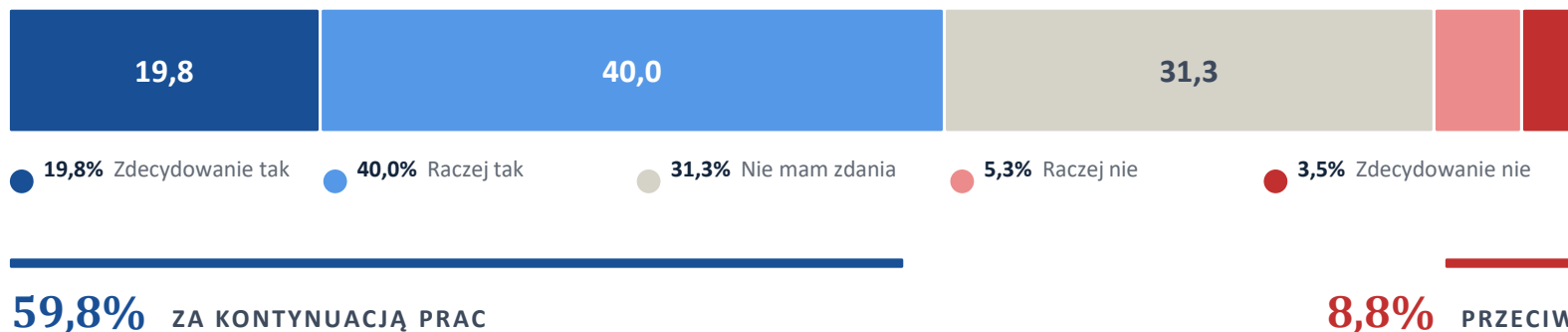
Przyszłość systemu ciepłowniczego w Piekarach Śląskich

Opinie mieszkańców o dalszych pracach nad projektem ITPOK, o trybie podejmowania decyzji i o zmianie MPZP dla ul. Granicznej

Badanie zrealizowane metodą CATI przez SW Research Agencję Badań Rynku i Opinii
N = 600 · sierpień 2026 · punkt odniesienia: fala I (sierpień 2025) i referendum lokalne (19.10.2025)

Za kontynuacją prac opowiada się blisko sześciu na dziesięciu mieszkańców - przeciw jest niespełna dziewięciu na stu

„Czy prace nad projektem spalarni na ul. Granicznej powinny być kontynuowane, tak aby najpierw poznać wyniki analiz środowiskowych, technicznych i ekonomicznych, a ostateczną decyzję o budowie podjąć dopiero na podstawie faktów?”

Wśród osób z wyrobionym zdaniem

6,8 : 1

przewaga zwolenników kontynuacji prac nad przeciwnikami - 359 osób wobec 53 (n = 412)

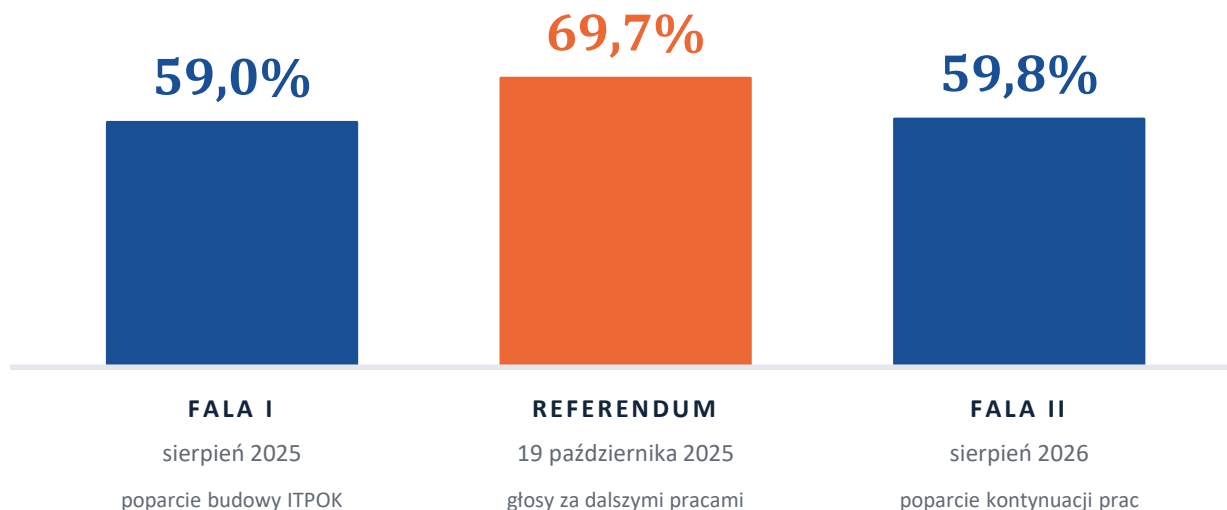
Co to znaczy

Pytanie nie dotyczyło budowy, tylko prawa do poznania faktów - i właśnie w takim ujęciu odpowiedź mieszkańców jest jednoznaczna. Trzydzieści jeden procent badanych nie ma zdania, co jest naturalne na etapie sprzed analiz; ta grupa nie jest jednak rezerwuarem sprzeciwu, bo twardy sprzeciw utrzymuje się poniżej dziewięciu procent w każdym z trzech niezależnych pytań badania.

Rok intensywnej kampanii protestacyjnej nie podniósł poparcia dla zamknięcia projektu - poziom sprzeciwu spadł o jedną trzecią

Poparcie - trzy pomiary

Dwa sondaże i jedno głosowanie powszechne, jeden wynik

Sprzeciw - zmiana rok do roku

Odsetek odpowiedzi „raczej nie” i „zdecydowanie nie”

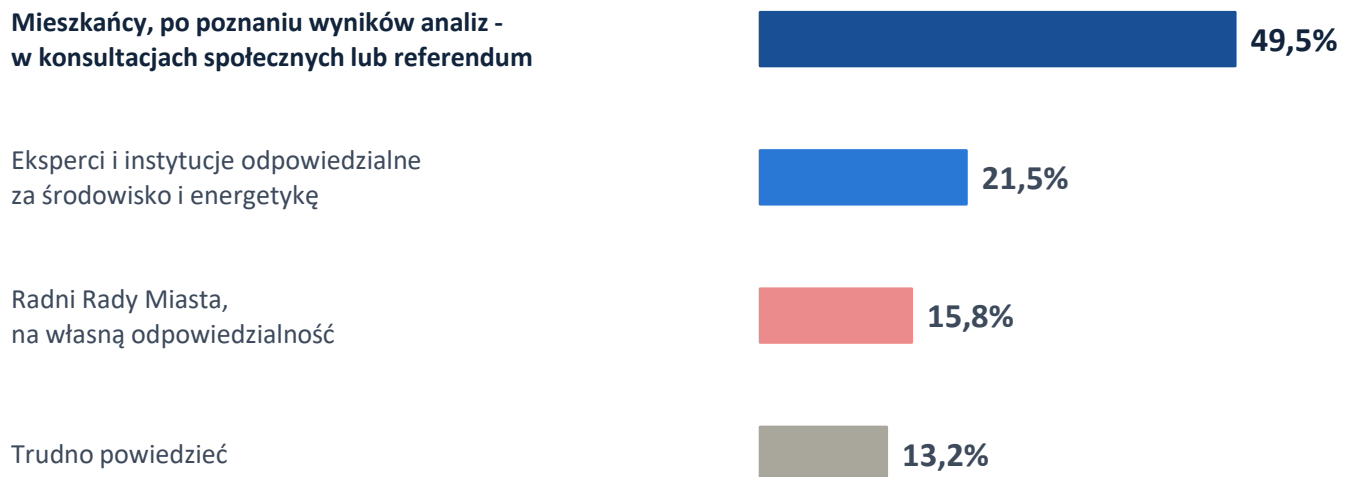
–4,5 pkt proc.

Różnica istotna statystycznie ($z = -2,49$; $p < 0,05$). To jedyna istotna zmiana w bloku pytań o stosunek do projektu - poparcie (59,0% → 59,8%) i odsetek osób bez zdania pozostały w granicach błędu pomiaru.

Wniosek. Trzy pomiary w odstępie roku dają zgodny obraz: poparcie dla dalszych prac utrzymuje się na poziomie ok. 60%, a jedyna istotna zmiana to ubytek po stronie sprzeciwu.

Mieszkańcy chcą sami podjąć decyzję w sprawie ITPOK

„Kto, Pana/Pani zdaniem, powinien mieć decydujący głos w sprawie ewentualnej budowy spalarni w Piekarach Śląskich?”

3 : 1

tylu mieszkańców wskazuje samych siebie, ilu wskazuje radnych jako podmiot decydujący

71,0%

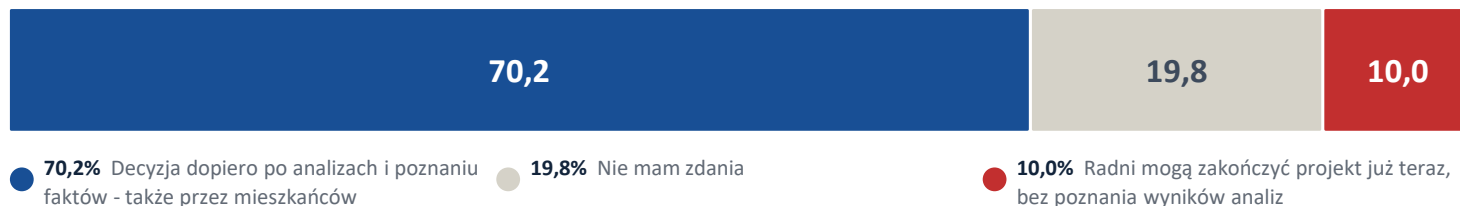
chce, żeby głos rozstrzygający należał do mieszkańców albo do ekspertów - czyli do podmiotu innego niż Rada Miasta

15,8%

tylko tylu badanych powierza rozstrzygnięcie radnym „na własną odpowiedzialność”

Siedmiu na dziesięciu mieszkańców chce rozstrzygnięcia dopiero po analizach - dokładnie tak samo jak w referendum

„Rada Miasta może zdecydować o definitywnym zakończeniu prac nad projektem jeszcze przed powstaniem szczegółowych analiz. Które ze stwierdzeń jest bliższe Pana/Pani opinii?”

7,0 : 1

wśród 481 osób z wyrobionym zdaniem - 87,5% chce decyzji po faktach, 12,5% dopuszcza zamknięcie projektu już teraz

ZBIEŻNOŚĆ Z REFERENDUM

69,7%

głosujących w referendum 19.10.2025 poparło dalsze prace nad projektem

70,2%

badanych w sierpniu 2026 chce, aby decyzja zapadła dopiero po analizach

OCZEKIWANE KORZYŚCI

Trzy na cztery osoby potrafią wskazać konkretną korzyść z projektu - braku korzyści nie widzi więcej niż siedem procent

„Jakie korzyści mogłaby przynieść spalarnia, gdyby analizy potwierdziły, że warto ją wybudować?” - pytanie wielokrotnego wyboru

74,5%

wskazuje co najmniej jedną konkretną korzyść z projektu

7,2%

twierdzi, że projekt nie przyniesie żadnych korzyści - to najmniej liczna odpowiedź w całym pytaniu

Hierarchia korzyści jest stabilna. W obu falach badania korzyścią wskazywaną najczęściej pozostaje tańsze ciepło. Poziomy odsetków nie są porównywalne, ponieważ fala I podawała pięć pozycji do wyboru, a fala II osiem - sama długość listy obniża wskazania każdej pozycji.

Główna korzyść projektu adresowana jest do odbiorców sieci MPEC - a to oni stanowią siedem dziesiątych mieszkańców

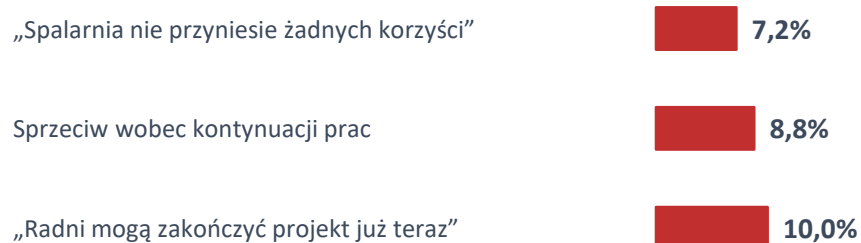
Źródło ciepła w gospodarstwie domowym

● **71,3%** Miejska sieć ciepłownicza (MPEC, ciepłownia osiedlowa) ● **28,7%** Inne źródło ciepła

Korzyść nr 1 wskazywana przez mieszkańców - „**tańsze ciepło dla mieszkańców korzystających z sieci MPEC**” (**52,8%**) - trafia bezpośrednio do tych 71,3%. Dla pozostałych 28,7% korzyści z projektu są pośrednie: stabilniejsza opłata za odbiór odpadów, jakość powietrza, likwidacja trzech ciepłowni węglowych, dochody miasta.

Twardy rdzeń sprzeciwu - trzy niezależne pomiary

Gospodarstwa spoza sieci MPEC - dla porównania **28,7%**

Ograniczenie arytmetyczne

Grupa spoza sieci MPEC liczy 172 osoby, a twardy sprzeciw wobec kontynuacji prac - 53 osoby. Nawet gdyby cały sprzeciw mieścił się wyłącznie w tej grupie, obejmowałby najwyżej 30,8% jej członków, a w grupie odbiorców MPEC nie byłoby go wcale. Sprzeciw pozostaje więc mniejszością wewnątrz mniejszości niezależnie od tego, jak rozkłada się między grupami.

Ośmiu na dziesięciu mieszkańców nie wie, nad czym właściwie głosuje Rada Miasta, ani jak zagłosowali sami w referendum

Czym jest planowana instalacja ITPOK?

53,7%

wie, że to spalarnia odpadów

46,3%

nie wie albo ma błędne wyobrażenie
(składowisko, sortownia, biogazownia - 15,5%)

Czy węgiel musi zostać wycofany z produkcji ciepła?

66,2%

wie o tym lub coś o tym słyszało

33,8%

nie wiedziało o tym w ogóle

Jaki był wynik referendum z 19.10.2025?

15,8%

zna wynik referendum

84,2%

nie zna wyniku - w tym 44,7%
nie wiedziało nawet, że referendum się odbyło

Czy zmiana planu miejscowego oznacza zgodę na budowę?

16,0%

wie, że zmiana planu nie jest zgodą na budowę

84,0%

nie ma tej świadomości
lub nie potrafi tego ocenić

Wniosek. Poparcie dla dalszych prac jest stabilne mimo deficytu wiedzy, a nie dzięki niemu - a najłatwiej rozpoznanym elementem całej sprawy jest sama procedura, czyli to, o czym faktycznie rozstrzyga głosowanie nad planem miejscowym. Dwa najciemniejsze pola powyżej to zarazem dwa pola, w których komunikacja obu stron sporu zawiodła najbardziej.

Wiedza o tym, CZYM jest projekt, rośnie - wiedza o tym, NA CZYM POLEGA głosowanie, wyraźnie się cofnęła

CO to jest

Rozpoznanie przedmiotu sporu

Fala I: wie o planach budowy ITPOK

Fala II: poprawnie identyfikuje ITPOK jako spalnię odpadów

+14,5 pkt proc.

Wzrost świadomości

JAK to działa

Rozpoznanie charakteru głosowania

Fala I: wie, że bez zmiany planu nie można rozpocząć nawet analiz

Fala II: wie, że zmiana planu nie oznacza zgody na budowę

-18,8 pkt proc.

Różnica istotna statystycznie ($z = -7,67$; $p < 0,01$). Oba pytania sprawdzają tę samą rzecz: czy mieszkaniac rozumie proceduralny charakter zmiany planu.

Interpretacja

Deбата publiczna ostatnich dwunastu miesięcy skutecznie rozpowszechniła informację, czym jest ITPOK, i równie skutecznie zatarła informację, czym jest głosowanie nad planem miejscowym. Mieszkańcy oceniają dziś rozstrzygnięcie proceduralne tak, jakby było ostateczne, choć nim nie jest, a mimo to 70,2% z nich chce, żeby prace trwały aż do poznania analiz.

KONTEKST

Dziewięciu na dziesięciu mieszkańców obawia się wzrostu cen - to najsilniejszy i najbardziej stabilny wynik obu fal

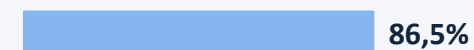
„Czy obawia się Pan/Pani wzrostu cen ciepła i odbioru odpadów w najbliższych latach?”

89,5% OBAWIA SIĘ WZROSTU CEN CIEPŁA I ODBIORU ODPADÓW

TREND ROK DO ROKU

Fala I · 2025

Fala II · 2026

Wzrost o 3,0 pkt proc. mieści się w granicach błędu pomiaru - obawa cenowa jest zjawiskiem trwałym, nie chwilowym nastrojem. W fali II pytanie objęło dodatkowo opłatę za odbiór odpadów.

Dlaczego to jest tłem całej sprawy

Obawa o ceny jest najsilniejszą pojedynczą postawą zmierzoną w badaniu - silniejszą niż poparcie dla projektu, silniejszą niż jakakolwiek obawa środowiskowa i praktycznie niewrażliwą na kampanię obu stron. Jednocześnie najczęściej wskazywaną korzyścią z projektu jest właśnie tańsze ciepło (52,8%). Oznacza to, że rozstrzygnięcie sprawy ul. Granicznej mieszkańcy odbierają przede wszystkim przez pryzmat rachunku, jaki zapłacą - a nie przez pryzmat sporu ideowego, który toczy się w przestrzeni publicznej.

Zamknięcie projektu przed analizami mieszkańcy tłumaczą przede wszystkim polityką - troskę o zdrowie widzi mniej niż co piąty

„Czym może być podyktowana chęć części radnych, aby definitywnie zakończyć projekt już teraz - bez poznania wyników analiz i bez ponownego pytania mieszkańców o zdanie?” - pytanie wielokrotnego wyboru, n = 586

Kalkulacja polityczna i budowanie pozycji przed wyborami

Niepełna wiedza o projekcie i o etapie, na którym się on znajduje

Presja grup protestacyjnych, w tym osób i organizacji spoza Piekar Śląskich

Obawa przed podejmowaniem trudnych decyzji

Trudno powiedzieć

Troska o zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców

1,8×

częściej mieszkańcy przypisują radnym kalkulację polityczną niż troskę o zdrowie i bezpieczeństwo

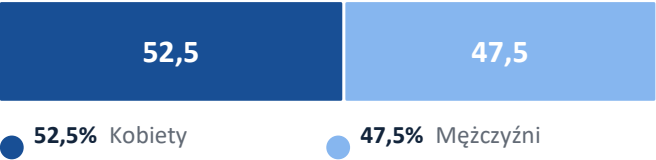
18,9%

tylko tylu badanych widzi w dążeniu do szybkiego zamknięcia projektu motyw merytoryczny - jest to najrzadziej wskazywana odpowiedź

Ryzyko wizerunkowe. Rozstrzygnięcie podjęte przed analizami zostanie odczytane przez większość mieszkańców jako decyzja polityczna, a nie jako troska o ich bezpieczeństwo. Dotyczy to każdego radnego niezależnie od jego rzeczywistych intencji - badanie mierzy percepcję, nie motyw.

Kto wziął udział w badaniu

PŁEĆ

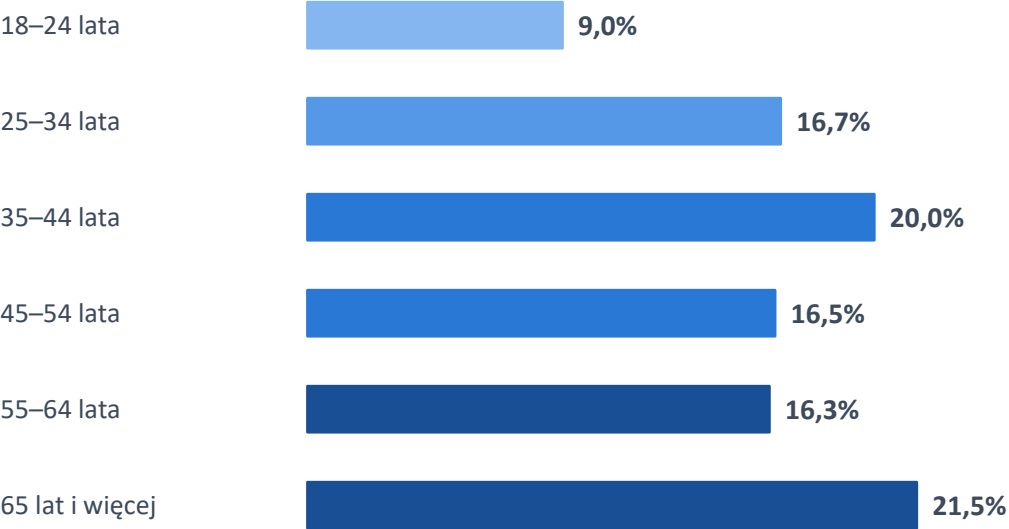

ŹRÓDŁO CIEPŁA W GOSPODARSTWIE DOMOWYM

W fali I udział gospodarstw korzystających z sieci wyniósł 82,8%. Struktura zmierzona w fali II (71,3%) jest bliższa faktycznemu zasięgowi sieci w mieście, co czyni tę falę lepiej dopasowaną do populacji Piekar Śląskich.

KATEGORIA WIEKOWA

Reprezentatywność

Próba obejmuje dorosłych mieszkańców Piekar Śląskich we wszystkich grupach wieku, z odsetkiem osób w wieku 65 lat i więcej na poziomie 21,5% - najliczniejszą kategorią wiekową w badaniu. Struktura demograficzna obu fal jest niemal identyczna, co czyni porównania rok do roku wiarygodnymi.